

הארצות. ועל זה לאותם גופים של ישראל שנקברו שם, ולא לגופות שאר העמים עובדי עבודה זרה שהארץ נטמאה מהם.

ועל כן, אשר לא תקח אשה לבני. מה זה לבני? שכל נשמות העולם שיוצאות מאותו נהר ששופע ויוצא, הם בני לקדוש ברוך הוא. ועל זה אשר לא תקח אשה - זה הגוף. לבני - זו הנשמה. מבנות הפנעני - אלו גופות של עמים עובדי עבודה זרה שעתיד הקדוש ברוך הוא לנער אותם מהארץ הקדושה, כמו שנאמר (איוב לח) וינערו רשעים ממנה, כמי שמנער טלית מהזהמה שלה.

כי אל ארצי ואל מולדתי תלה. ארצי - זו הארץ הקדושה שהיא ראשונה לכל שאר הארצות, כמו שנתבאר. (ועל זה כי אל ארצי, זו הארץ הקדושה, שהיא שלו בין כל שאר הארצות שחלק אותם למינים אחרים), ועל זה כי אל ארצי ואל מולדתי. כיון שאמר אל ארצי, מה זה ואל מולדתי? אלא אל ארצי, כמו שנאמר. (מה זה) ואל מולדתי? אלו הם ישראל בא ראה מה פתוב, ויקח העבד - כמו שנתבאר. עשרה גמלים - אלו הם עשר דרגות שהעבד הזה שולט עליהם כמו שלמעלה. מגמלי אדניו - שהם באותו גון ממש, כמו שנתבאר, והעבד הזה שולט ונתקן בהם.

וכר טוב אדניו בידו - כל אותו טוב הריחות העליונים שיוצאים מתוך אותם אורות ומאורות עליונים. וכל טוב אדניו - אותו השמוש של השמש שנמשכה בה בלבנה.

ויקם וילך אל ארם נהרים - זהו המקום של הארץ הקדושה ששם בכתה רחל כשחרב בית

מתין דארעא דישראל. נבלתי יקומון, אינון מתין דשאר ארעאן. ועל דא לאינון גופיהון דישראל דאתקברו תמן, ולא לגופי דשאר עמין עובדי עבודה זרה דאסתאבא ארעא מינייהו.

ועל דא אשר לא תקח אשה לבני. מאי לבני. דכל נשמתין דעלמא דנפקי מההוא נהר דנגיד ונפיק, אינון בנין לקדשא בריה הוא. ועל דא אשר לא תקח אשה, דא גופא. לבני, דא נשמתא. מבנות הפנעני, אלין גופין דעמין עובדי עבודה זרה, דזמין קדשא בריה הוא לנערא לון מארעא קדישא. כמה דאת אמר, (איוב לח) וינערו רשעים ממנה. כמאן דמנער טליתא מזוהמא דילה.

כי אל ארצי ואל מולדתי תלה. ארצי, דא היא ארעא קדישא דאיהו קדמאה לכל שאר ארעין כמה דאתמר. (ועל דא כי אל ארצי דא ארעא קדישא דאיהו דליה בין כל שאר ארעין דפליג לון לממון אחרנין) ועל דא כי אל ארצי, ואל מולדתי. כיון דאמר אל ארצי מהו ואל מולדתי. אלא אל ארצי כמה דאתמר, (מהו) ואל מולדתי אלין אינון ישראל. תא חזי, מה כתיב, ויקח העבד כמה דאתמר. עשרה גמלים, אלין אינון עשרה דרגין דהאי עבד שלטא עלייהו, כגוונא דלעילא. מגמלי אדניו, דאינון כההוא גוונא ממש כמה דאתמר, והאי עבד שלטא ואתתקן בהו.

וכר טוב אדניו בידו, כל ההוא טיבו ריחין עלאין דנפקי מגו אינון נהורין ובוצינין עלאין. וכל טוב אדניו, ההוא שמושא דשמשא דאתמשכא בה בסיהרא. ויקם וילך אל ארם נהרים, דא אתר דארעא קדישא דבכת תמן רחל כד חריב בי

המקדשא. ויברך הגמלים מחויץ לעיר אל באר המים - להתחזק כחה בחזקה פראוי טרם תפנס להקים את אותם הגופים.

לעת ערב, מה זה לעת ערב? זה ערב שבת שהוא הזמן של האלף הששי. לעת ערב - כמו שנאמר (תהלים קד) ולעבודתו עדי ערב, וכתוב (ירמיהו ו) כי ינטו צללי ערב. לעת צאת השאבת - שפאותו זמן עתידים לקום ולהחיות. בראשונה מפל שאר בני העולם אותם ששואבים מימי התורה (ושואבים), כדי שיתעסקו לשאב מימי התורה, והתחזקו בעץ החיים, והם יצאו בראשונה, שעץ החיים גרם להם שיקומו בראשונה, כמו שנתבאר.

ובנות אנשי העיר יצאת, מה זה יצאת? כמו שנאמר (ישעיה כו) וארץ רפאים תפיל, שעתידיה הארץ לפלט ממנה כל הגופות שהם בתוכה, ועל כך כתוב יצאת. לשאב מים - לטל נשמה ולקבלה פראוי מתקנת ממקומה פראוי.

והנה הנערה אשר אמר אליה הטי נא כדך ואשתה, משום שהרי נתבאר, שכל אותן נשמות של העולם שהתקיימו בעולם הזה והשתדלו לדעת את רבונם בסוד החכמה העליונה, היא עולה ומתקיימת בדרגה עליונה על כל אותם שלא נדבקו ולא ידעו, והם מתקיימים בראשונה. וזו השאלה שעמד אותו העבד לדעת ולשאל, במה התעסקה אותה הנשמה בעולם הזה.

ואמרה אלי גם אתה שתה, אתה צריך לשפות ולהיות משקה בראשונה, ואחריו - וגם (גמליך אשקה, משום שכל אותם שאר המרכבות, אף על גב שנשקים מהדרגה הזו, כלם

מקדשא. ויברך הגמלים מחויץ לעיר אל באר המים, לאתתקפא חילהא בתוקפהא כדקא יאות עד לא תיעול לאקמא לון לאינון גופין.

לעת ערב, מאי לעת ערב. דא ערב שבת (קפב ע"א) דאיהו זמנא דאלף שתיתאה. לעת ערב כמה דאת אמר (תהלים קד) ולעבודתו עדי ערב, וכתוב, (ירמיהו ו) כי ינטו צללי ערב. לעת צאת השאבת, דההוא זמנא זמינין למיקם ולאחייא בקדמיתא מפל שאר בני עלמא, אינון דשאבי מימיו דאורייתא (ושאבי), בגין דאתעסקו לשאבא ממיימי דאורייתא, ואתתקפו באילנא דחיי, ואינון יפקון בקדמיתא, דאילנא דחיי גרמא לון דיקומון בקדמיתא כמא דאתמר.

ובנות אנשי העיר יצאת. מאי יוצאות, כמה דאת אמר (ישעיה כו) וארץ רפאים תפיל, דזמינא ארעא למפלט מנה כל גופין דאינון בגווה, ועל דא כתיב יצאת. לשאב מים, לנטלא נשמתא ולקבלא לה כדקא יאות מתקנא מאתרה כדקא חזי.

והנה הנערה אשר אמר אליה הטי נא כדך ואשתה, בגין דהא אתמר, דכל אינון נשמתין דעלמא דאתקיימו בהאי עלמא ואשתדלו למנדע למאריהון ברזא דחכמתא עלאה. איהי סלקת ואתקיימת בדרגא עלאה על כל אינון דלא אתדבקו ולא ידעו, ואינון אתקיימון בקדמיתא. ודא הוא שאלתא דקאים ההוא עבד למנדע ולמשאל, במה אתעסקת ההיא נשמתא בהאי עלמא.

ואמרה אלי גם אתה שתה, אנת בעי למשתי ולאתשקיא בקדמיתא, ובתרוך וגם (ל) גמליך אשקה. בגין דכל אינון שאר רתיכין אף על גב דאתשקייין מהאי דרגא,